

Dieren uit papier gesneden

wonderbaarlijke kunst van Ties Poeth

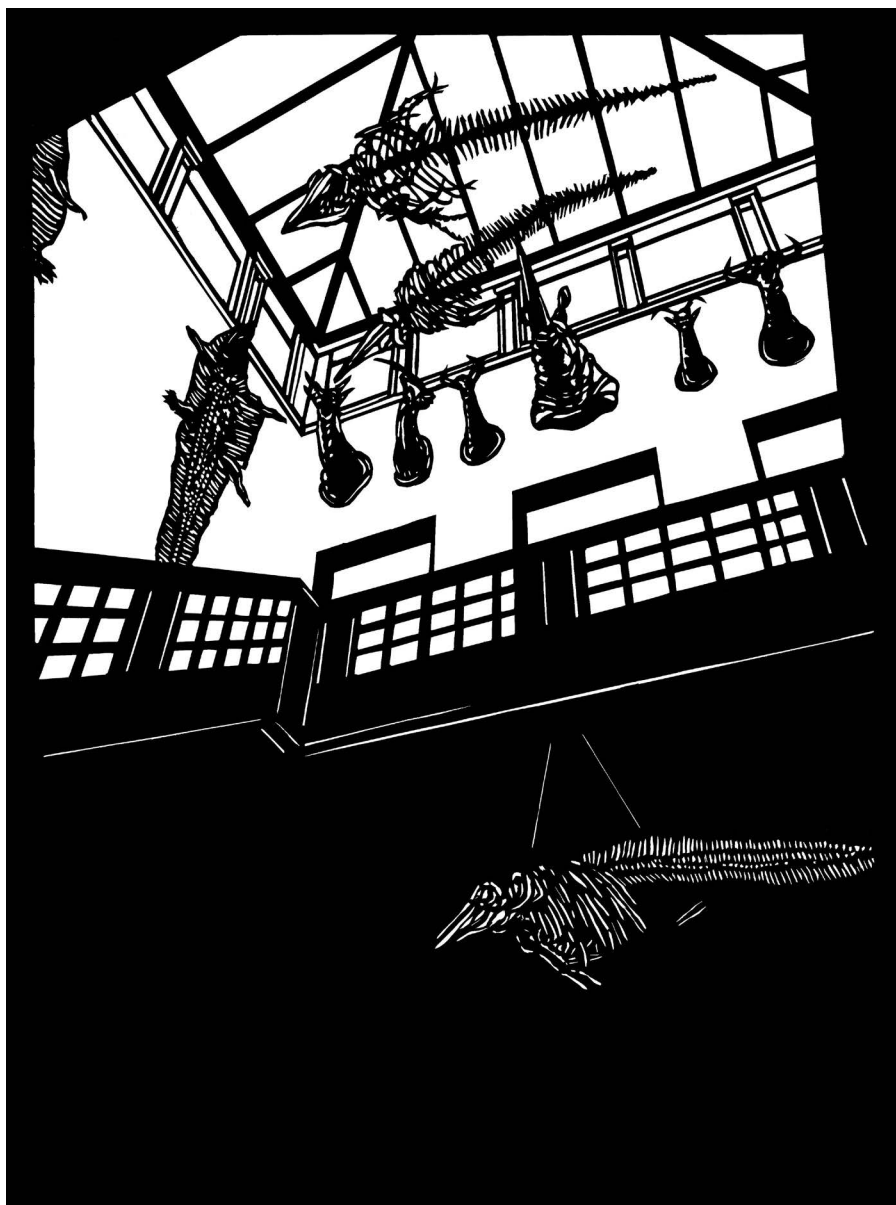
Daan Doesborgh* [schrijver en presentator; www.daandoesborgh.nl]

Ik heb een zwak voor wonderbaarlijke plekken. Afhankelijk van waar je in geloofd, komt dat doordat ik in het Limburgse plaatsje Steyl ben geboren, of ben ik daar geboren omdat ik een zwak voor wonderbaarlijke plekken heb. In ieder geval heb ik inmiddels talloze vrienden en geliefdes meegenomen naar het Missiemuseum aldaar, een van de meest wonderbaarlijke plekken die ik ken.

Toen de Duitse priester Arnoldus Janssen in 1875, op de vlucht voor Bismarcks Kulturkampf, net over de Duitse grens in Steyl een kloosterorde stichtte, was dat niet met het doel om een wonderbaarlijk museum te scheppen, maar het Missiemuseum is daar wel een direct gevolg van. De paters van Janssens SVD trokken de hele wereld over om daar met wisselend succes het katholicisme aan de man te brengen. Daar kan je van alles van vinden, dat doe ik ook, maar in ieder geval heeft het een gigantische collectie aan overzeese kunstobjecten, gebruiksvoorwerpen en vooral opgezette dieren opgeleverd, die vanuit alle hoeken van de wereld naar Steyl werden gestuurd.

Verknocht

Fast forward naar 2023 en in het museum is eigenlijk vrijwel niets veranderd, wat het een bijzonder voorbeeld maakt van hoe dit soort musea er vroeger uitzagen. Een absolute aanrader om een keer naartoe te gaan, en dat zeg ik heus niet alleen als ambassadeur van het museum. Ik zeg het eigenlijk vooral, op deze plek, omdat het Missiemuseum onlosmakelijk verbonden is met de wonderbaarlijke kunst van Ties Poeth die van 2 april t/m 25 juni 2023 in Het Natuurhistorisch in Rotterdam te zien was. Ties komt uit Tegelen, dat knus tegen Steyl aan ligt, en is zodoende al net zo verknocht aan het Missiemuseum als ik. Dat resulteerde vorig jaar in het boek *Een collectie dieren 'Op Steyl'*, waaruit een groot aantal werken in deze tentoonstelling 'Dieren uit papier gesneden' te zien was.

▲ Lichtkoepel met jachttrofeeën en dolfijnskeletten in Het Natuurhistorisch. (Ties Poeth)

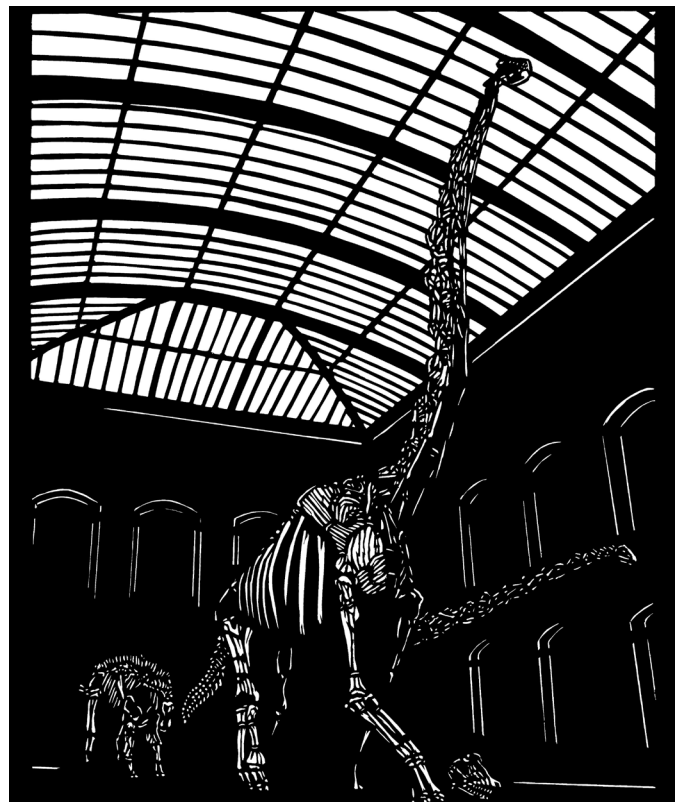
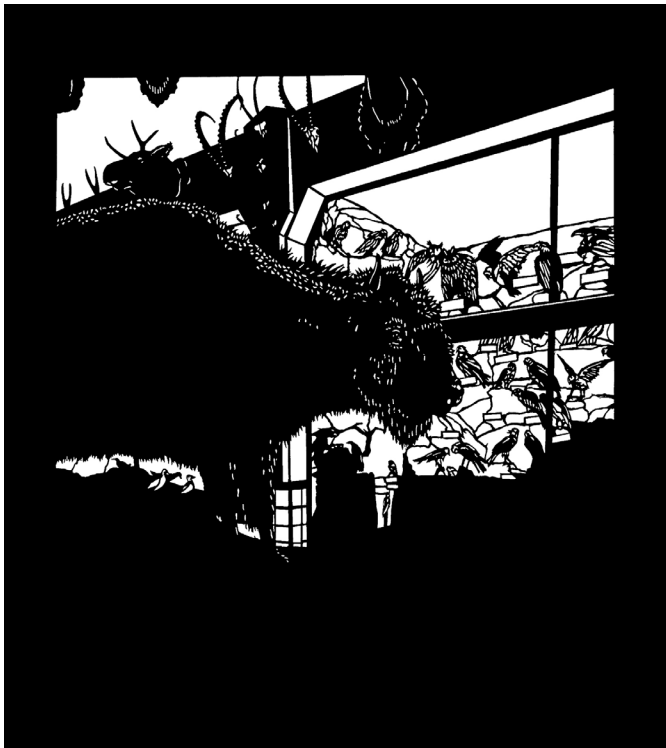
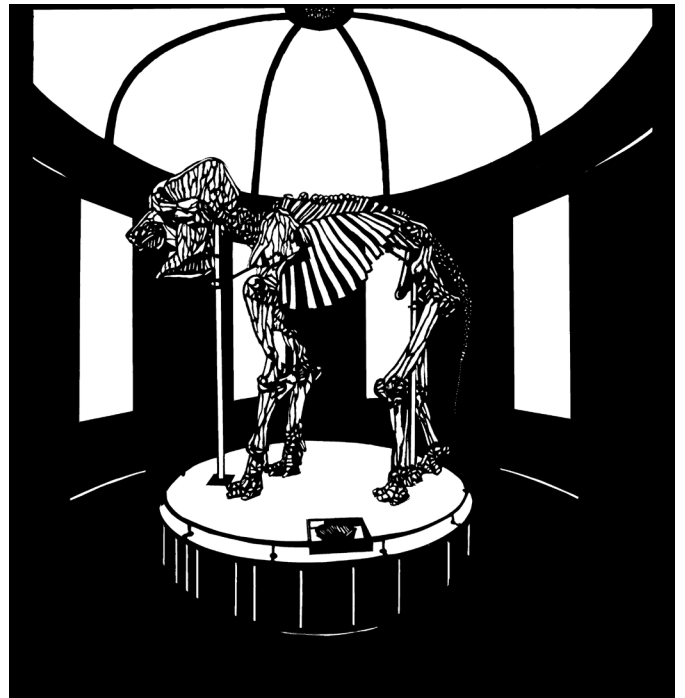
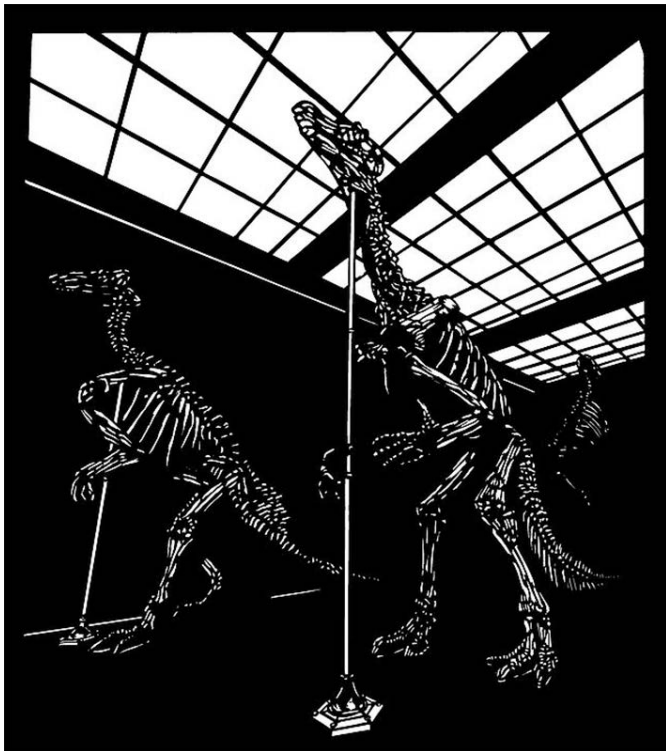
Papiersnijkunst

Maar zijn afkomst is niet wat het werk van Ties wonderbaarlijk maakt, dat is zijn techniek. Hij maakt papierkunst, of papiersnijkunst, hij is er zelf geloof ik ook nog niet helemaal uit wat de juiste term is. In ieder geval begint elk werk met een vel zwart papier en een mes, en aan het eind zie je eigenlijk niet meer dat je naar een zwart vel papier kijkt, want je kijkt een ruimte in. Behalve scènes uit het Missiemuseum zag

je op de tentoonstelling natuurhistorische musea van over heel Europa, zusjes van ons eigen Rotterdamse Het Natuurhistorisch. Geometrisch gevormde vitrines met spiegelende glasplaten, grillige dinoskeletten, glazig kijkende opgezette waterbuffels, Ties heeft ze allemaal met zijn mesje uit het papier getoverd.

Je ziet het niet, maar je moet het jezelf blijven vertellen als je ernaar kijkt: dit is van papier. Het standbeeld van Darwin, de

* Opende op 1 april 2023 de tentoonstelling 'Dieren uit papier gesneden' in de Hoboken Salon van het museum.

▲ Meer dieren uit papier gesneden; met de klok mee: *Iguanodons* in het Museum voor Natuurwetenschappen Brussel, Olifant Ramon in Het Natuurhistorisch, *Brachiosaurus* in het Museum für Naturkunde Berlijn en Amerikaanse bizon in Missiemuseum Steyl. (Ties Poeth)

bakstenen muur, het plafond met de kruisribben: allemaal door Ties gesneden uit papier. En wat ik ook zo aardig vind, al klinkt het misschien onaardig: al die natuurhistorische musea lijken op elkaar! Sommige mensen hebben drie Duitse herders, en die kunnen ze feilloos uit elkaar houden. Maar wij zien gewoon drie keer dezelfde hond. Zo is het ook met de atlasvlinders en elandhoofden en ijsberen in natuurhistorische musea. Je moet een neushoorn al deels

groen schilderen om te kunnen herkennen dat het die uit Rotterdam is. Natuurlijk niet voor de baasjes, die herkennen 'hun' dieren meteen.

Troostende omgeving

Al die gelijkvormigheid zie ik niet als iets saais, integendeel. Het heeft voor ons als bezoekers een enorm voordeel. Als je, zoals ik, een dergelijk museum in je jeugd hebt leren liefhebben, zal je in al die andere

natuurhistorische musea altijd een beetje thuis voelen. Ook dat laat Ties met zijn tentoonstelling zien: over de hele wereld is, als je maar op de juiste plekken zoekt, een beetje Steyl te vinden, of een beetje Rotterdam, of een beetje Kiev. Waarheen en waarom je ook van huis bent weggedreven, in de troostende omgeving van een natuurhistorisch museum kun je weer een klein beetje warmen aan de veiligheid. ◀